

РЕШЕНИЕ

№ 2350

гр. София, 10.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, IX КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 15.03.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Зорница Дойчинова

**ЧЛЕНОВЕ: Антони Йорданов
Геновева Йончева**

при участието на секретаря Ася Лекова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **1664** по описа за **2024** година докладвано от съдия Геновева Йончева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Образувано е по касационна жалба от „Аква Билд М“ ЕООД, представлявано от управителя М. М. Б., чрез адв. Н. С., срещу Решение № 6058/29.12.2023 г., постановено по НАХД № 15296/2023 г. на Софийския районен съд (СРС), Наказателно отделение, 9-ти състав, с което е потвърдено Наказателно постановление (НП) № 23-2300408/14.09.2023 г. на директор на Дирекция „Инспекция по труда“ Софийска Област (ДИТ-СО), с което на основание чл. 416, ал .5, вр. чл. 414, ал. 3, вр. чл. 416, ал. 8, вр. чл. 414, ал. 4 от Кодекса на труда (КТ) е наложена имуществена санкция в размер на 15 000 лв. за нарушение на чл. 63, ал. 2, вр. §1, т. 1 от ДР на КТ, вр. §1, т. 2 от ДР на Наредба № 2 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи.

С жалбата се иска отмяна на обжалвания съдебен акт, като постановен при неправилно приложение на закона и допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Касаторът изразява несъгласие с направеното от районния съд тълкуване на относимите материалноправни разпоредби. Намира за несъставомерно соченото нарушение на чл. 63, ал. 2 КТ, поради което неправилно е било потвърдено от състава на районния съд. Подчертава липсата на сключен липса

на трудов договор, което сочи към нарушение на чл. 62, ал. 1 КТ. Съдът не бил изследвал аргументите и възраженията в тази насока. Отделно се твърди, че АНО е посочил едновременно две взаимно изключващи се санкционни разпоредби – тази на чл. 414, ал. 3 КТ и чл. 414, ал. 4 от с.з. Претендират се разноси, за което е представен списък по чл. 80 ГПК.

Ответникът – директор на Дирекция „Инспекция по труда“ Софийска област, в съдебно заседание чрез юрк. И., оспорва жалбата. Претендира разноси във вид на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на касационното оспорване.

Административен съд София – град, IX-ти касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е процесуално допустима, а разгледана по същество – основателна.

Районният съд е установил и възпроизвел в решението си следната фактическа обстановка:

На 03.07.2023г., около 15:00 часа е извършена проверка на строеж на строителен обект „Еднофамилна жилищна сграда с подземен гараж и подземна изгребна яма“ с УПИ I –53003, к.29, район „Б.“, [населено място], [населено място], при която на обекта били установени трима строителни работници. Работниците полагали хидроизолация на голямата външна тераса на стоящия се имот. Свидетелят И. Р. И. нямал предпазно облекло (предпазна екипировка), въпреки че е имал работни дрехи. На работниците били предоставени празни писмени декларации. В попълнената от И. Р. И. декларация било посочено, че работи за дружеството „Аква Билд М“ ЕООД от около една година (знаейки устно, че работи по трудов договор), като спазвал работно време от 09:00 часа до 17:00 часа, с почивни дни – събота и неделя, при получавано месечно трудово възнаграждение в размер на 780.00 лева. Съставът на районния съд е констатирал, че свидетелят И. нито към момента на започването си на работа за „Аква Билд М“ ЕООД преди една година, нито към деня на проверката на ДИТ С. е имал трудов договор. Не му е връчено и задължителното писмено уведомление за регистриране на трудовия му договор по чл.62, ал. 5 от КТ.

Проверката от контролните органи продължила по документи и към 14.07.2023г., когато били представени трудов договор № 283 от 30.06.2023г. за свидетеля И. Р. И., с посочена дата на започване на работа в обекта на 03.07.2023г., както и писмено уведомление по чл.62, ал.5 от КТ за регистрацията на трудовия договор на 03.07.2023г. в 17:57 часа (след проверката на ДИТ – С. в същия ден около 15:00 часа).

При разпита му в хода на съдебното следствие свидетелят И. Р. И. заявил, че подписа за работник в трудов договор № 283 от 30.06.2023г. не бил негов. Потвърждава, че е работил на обекта и за дружеството от една година без трудов договор и без документи, сред които и писмено уведомление по чл.62, ал.5 от КТ. Според изявленията му е получил за първи път трудовия си договор (на хартия) и уведомление по чл.62, ал.5 от КТ след проверката на ДИТ С..

Проверката е приключила със съставянето на АУАН № 23-2300408/14.07.2023г. за допуснато нарушение на чл. 63, ал. 2 от КТ, въз основа на който е издадено обжалваното пред СРС НП. С него на основание чл.53 от ЗАНН и на основание чл.416, ал.5, вр. чл. 414, ал. 3, вр. чл.416, ал. 8, вр. чл.414, ал.4 от КТ, на „Аква Билд

М“ ЕООД е наложена имуществена санкция в размер на 15 000.00 лв. за нарушение по чл. 63, ал.2 КТ вр. §1, т.1 от ДР на КТ вр. § 1, т.2 от ДР на Наредба № 2 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи. Нарушението е санкционирано в условията на повторност, предвид установените обстоятелства, че дружеството вече е било санкционирано за същия вид административно нарушение по чл. 63, ал. 2 КТ с имуществени санкции в размер от по 2 000.00 лева (общо 10 000.00 лева) с влезли в сила на 18.07.2023г. общо пет броя Наказателни постановления – НП № 18-2300055/03.07.2023г., НП 18-2300056/03.07.2023г.; НП № 18- 2300053/03.07.2023г.; НП № 18-2300054/03.07.2023г.и НП № 18- 2300057/03.07.2023г.

За да обоснове извод за законосъобразност на наказателното постановление, съставът на районния съд е приел, че АУАН и НП са издадени от материално компетентни длъжностни лица, същите отговарят от външна страна по форма и съдържание на изискванията по чл. 42 и чл. 57 ЗАНН. Спазени са сроковете по чл. 34 ЗАНН, като актовете са връчени надлежно на дружеството. СРС е изложил мотиви, съобразно които материалния закон е квалифициран правилно. Изложени са мотиви, че нарушението на чл. 62, ал. 3 не поглъща състава на чл. 63, ал. 2 КТ.

Решението е валидно и допустимо, но неправилно.

Съгласно чл. 1, ал. 2 КТ отношенията при предоставянето на работна сила се уреждат само като трудови правоотношения. Възникването и изменението им е нормативно уредено в Глава Пета, Раздел Първи от Кодекса на труда. Така разпоредбата на чл. 61, ал. 1 предвижда, че трудовият договор се сключва между работника или служителя и работодателя преди постъпването на работа. Същият се сключва в писмена форма (чл. 62, ал. 1 КТ), като в тридневен срок от сключването или изменението на трудовия договор и в седемдневен срок от неговото прекратяване работодателят или упълномощено от него лице е длъжен да изпрати уведомление за това до съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите (чл. 62, ал. 3 КТ, в ДВ, бр. 108 от 2008 г.). Разпоредбата на чл. 63, ал. 2 КТ, посочена за нарушена от АНО, въвежда задължение за работодателя да предостави на работника или служителя преди постъпването му на работа екземпляр от сключения трудов договор, подписан от двете страни, и копие от уведомлението по чл. 62, ал. 3, заверено от териториалната дирекция на Националната агенция за приходите.

Анализът на цитираните разпоредби сочи, че престирването на работна сила следва да бъде уредено и регламентирано в писмен (трудов) между страните по трудовото правоотношение, като преди допускане на работника или служителя на работа, работодателят е длъжен да му връчи документите по чл. 63, ал. 1 КТ, вкл. уведомлението по чл. 62, ал. 3 от КТ.

В конкретния случай работникът И. Р. И. в бил установен да полага труд на обект на „Аква Билд М“ ЕООД на 03.07.2023 г. В подписана пред контролните органи декларация същият е вписал, че работи за дружеството от 1 година, като спазвал работно време от 09: 00 часа до 17: 00 часа, с почивни дни – събота и неделя, при получавано месечно трудово възнаграждение в размер на 780. 00 лева. В производството пред СРС свидетелят заявява, че нито към момента на започването си на работа преди една година, нито към деня на проверката на ДИТ С. е имал трудов договор. Не е имал предварително получено писмено уведомление от ТД на НАП за регистрирането на трудовия му договор по чл. 62, ал. 5 от КТ. Свидетелят получил за първи път трудовия си договор и уведомление по чл. 62, ал. 5 от КТ след проверката

на ДИТ С.. Този договор е представен на контролните органи в проверката, продължила на 14.07.2023 г. В него е посочена дата на постъпване на работа - 03.07.2023 г. Представено е и писмено уведомление по чл. 62, ал. 5 от КТ за регистрацията на трудовия договор на 03.07.2023 г. в 17: 57 часа (след проверката на ДИТ – С. в същия ден около 15: 00 часа).

При тези данни и предвид забраната за нови фактически установявания в хода на касационното производство (чл. 220 АПК, вр. чл. 63в ЗАНН), касационният съдебен състав намира, че нарушението, за което е ангажирана административнонаказателната отговорност на дружеството, е несъставомерно по текста на чл. 63, ал. 2 КТ. Това е така, тъй като приетата от АНО правна квалификация не отговаря на действително установените по делото факти. Санкционирането на дружеството е на основание чл. 63, ал. 2 КТ, за това, че е допуснал до работа лице, без да му е представил копие от уведомлението по чл. 62, ал. 3 КТ, което предполага наличие на подписан трудов договор между работодателя и работника, какъвто не е имало към датата на проверката.

При липсата на писмен трудов договор работодателят е следвало да понесе отговорност за неизпълнение на задължението по чл. 62, ал. 1, вр. чл. 1, ал. 2 КТ, а не отговорност по чл. 63, ал. 2 КТ. От обективна страна изпълнителното деяние на нарушението по чл. 63, ал. 2 от КТ включва кумулативното наличие на три положителни предпоставки – наличие на сключен трудов договор между работодателя и работника, подписан от двете страни; подадено уведомление по чл. 62, ал. 3 от КТ, заверено от териториалната дирекция на Националната агенция за приходите; допускане до работа на работника, и на една отрицателна – непредоставяне на екземпляр от трудовия договор и/или на копие от уведомлението по чл. 62, ал. 3 от КТ, заверено от съответната ТД на НАП. Следователно единствено, ако трудовият договор е бил регистриран в НАП, а той не е бил регистриран към датата на проверката, и не е било предоставено уведомление на работника преди постъпването му на работа, тогава работодателят носи отговорност за неизпълнение на задължението си по чл. 63, ал. 2 от КТ. Предвид установяванията за липса на сключен трудов договор, в случая не е осъществен юридическият факт, пораждащ задължението по чл. 63, ал. 1 КТ, от което следва, че не би могло да се стигне и до нарушаване на забраната по чл. 63, ал. 2 КТ. В този смисъл е както цитираната от касатора съдебна практика, така и Решение № 1007/17.02.2020 г. по КНАХД № 10829/2019 г. на III к.с. на АССГ; Решение № 7175/28.11.2022 г., по КНАХД № 8451/2022 г. на II к.с. на АССГ; Решение № 7085/24.11.2022 г. по КНАХД № 4529/2022 г. на XX к.с. на АССГ; Решение № 5646/20.10.2020 г. по КНАХД № 7849/2020 г. на X. к.с. на АССГ; Решение № 3376/29.06.2020 г. по КНАХД № 552/2020 г. на X. к.с. на АССГ.

Друго не следва от вписаното в декларацията на работника И.. В с.з. същият изрично сочи, че към датата на проверката не е подписвал трудов договор. От изявленията му е видно незнанието на лицето за това в каква форма следва да се облечено трудовото му правоотношение, считайки, че може да е „устно“. Това само идва да покаже, че в конкретния случай „Аква Билд М“ ЕООД е осъществило друго нарушение на трудовото законодателство, а именно на чл. 62, ал. 1 от КТ, изискващ трудовият договор да се сключва в писмена форма.

Горното мотивира решаващ извод на касационната инстанция за неправилност на проверявания съдебен акт, поради което е дължима отмяната му, а с оглед

констатираното нарушение на материалния закон и ангажирането на административнонаказателната отговорност на дружеството за несъставомерно нарушение, на отмяна подлежи и процесното наказателно постановление. Съгласно Тълкувателно решение № 8 от 16.09.2021 г. по т. д. № 1/2020 г., ОСС на ВАС I и II колегия, в касационното производство по реда на глава дванадесета от АПК, след като отмени решението на районния съд, административният съд няма правомощие да преквалифицира описаното в наказателното постановление изпълнително деяние, подвеждайки установените от административнонаказващия орган факти под друга нарушена законова разпоредба.

При този изход на спора и на основание чл. 63д, ал. 1 ЗАНН на касатора следва да се присъдят претендираните пред СРС и АССГ разноски в общ размер на 3 600.00 лв. – заплатено в брой адвокатско възнаграждение. Процесуалният представител на ответника не е направил изрично възражение за прекомерност.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2, предл второ и чл. 222, ал. 1 АПК, вр. чл. 63в ЗАНН, Административен съд София – град, IX-ти касационен състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение № 6058 от 29.12.2023 г., постановено по НАХД № 15296/2023 г. на Софийския районен съд, Наказателно отделение, 9-ти състав.

ОТМЕНЯ Наказателно постановление № 23-2300408/14.09.2023 г., на директор на Дирекция „Инспекция по труда“ Софийска Област.

ОСЪЖДА Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ да заплати на „Аква Билд М“ ЕООД сума в размер на 3 600.00 лв., представляваща сторени по делото разноски за адвокатско възнаграждение за двете съдебни инстанции.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.